

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman veljâ: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljâ: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljâ 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljâ tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 9.

V Ljubljani, v sredo 13. januarija 1886.

Letnik XIV.

Deželni zbor kranjski.

(XIII. seja, 13. januarija.)

Prebere in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem se pa razdelé došle vloge in peticije. Razdelilo se je danes poročilo deželnega odbora in načrt novega močvirskega zakona. Deželni glavar zatem pojasnjuje vsled zadnjič od g. Lukmana sprožene želje, koliko tiskovin za deželni zbor imajo preskrbeti posamezne tiskarne, in sicer je dobila Bambergova tiskarna $26\frac{2}{3}$ pol, Blaznikova $23\frac{5}{8}$, Narodna tiskarna $21\frac{1}{4}$, Klein-Kovačeva $11\frac{1}{8}$, Miličeva 7 pol. Za l. 1884 se je plačalo posameznim tiskarnam za deželno-zborove tiskovine: Bambergu 1281 gld. 77 kr., Klein-Kovaču 803 gld. 4 kr., Milicu 755 gld. 15 kr., Narodni tiskarni 767 gld. 54 kr., Blazniku 737 gld. 30 kr. Stenografične zapisnike tiskata Bamberg in Milic, razdelé se pa ti zapisniki, katerih so prve štiri seje natisnjene, dve drugi v delu, vsled prej izrečene želje gg. poslancev še le tedaj, ko so vsi dovršeni.

Poslanec Lukman odgovarja, da so naznanila g. glavarja sicer zanimiva, da pa on ni vprašal za nje, ampak je le želel, da naj se priklade ob pravem času razdeljujejo, in ne še le med obravnavo samo. Baron Schwegel pa izreka željo, da naj bi kaka dva iztisa stenografičnega zapisnika, kolikor ga je že natisnjenega ležala v zbornici, da bi zamogli poslanci vsaj pogledati, kaj se je že vršilo v zboru. G. deželni glavar obljubi to preskrbeti, ob enem pa prosi gospode poslance, da naj svoje govore popravljajo v zbornici, da ne bo treba nanje toliko časa čakati in da se bo tisk stenografičnih zapisnikov hitreje vršil, ker zgodilo se je, da se je bil nek tak govor zanesel celó do obal jadranskega morja. Potem se spominja deželni glavar očitanja, ki ga je baron Apfaltrern podtikal deželnim uradnikom, češ, da niso dovolj vestno in marljivo delavni, ter se krepko potegne za-nje, rekši, da vsi izvršujejo svoj posel natančno in vestno.

Prošnja okrajno-cestnega odbora Kočevskega, da bi se njegovi aktivni zastavki pobirali po davkarskih uradih, se izroči vladi s priporočilom.

Baron Lichtenberg poroča o talijah za divje zverine in se vzame na znanje, da so se v dôbi od 1. avgusta 1884 pa do konca meseca julija 1885 izplačale sledeče premije za postreljene ali pobite zveri in vidre in za pokončane stekle pse:

za ustreljena dva medveda po 30 gld.	60 gld.
„ ustreljenega mladega medveda . . .	10 „
„ „ volka	20 „
„ ustreljenih 39 starih vider po 6 gld.	234 „
„ „ 8 mladih vider po 3 gld.	24 „
„ pokončanih 15 steklih psov po 10 gld.	150 „
skupaj .	498 gld.

Poslanec Faber predlaga, naj bi se določila tudi za uničevanje gadov premija 30 ali 50 kr. — Murnik ugovarja, da naj se ta predlog sproži takrat, ko bode finančni odsek obravnaval deželni proračun. — Dežman pa predlaga, naj se predlog Fabrov izroči deželnemu odboru, da bode v prihodnji sesiji o njem poročal zboru. Faber umakne svoj predlog in sprejme se nasvet Dežmanov.

Poslanec Šuklje poroča o peticijah učiteljev Radoljskega, Kranjskega, Logaškega, Litijskega in Postojnskega okraja, potem o peticiji učiteljev Kočevske štirirazredne ljudske šole ter v imenu finančnega odseka predlaga, da naj se vse v gori navedenih učiteljskih prošnjah navedene točke odbijejo, in naj se samo dovoli opravilna doklada 30 gld. učiteljem enorazrednih šol. Ker je v ta namen treba premeniti § 41 deželnega zakona z dne 9. marca 1879 št. 13, nasvetuje finančni odsek sledeči zakon:

Zakon

z dne veljaven za vojvodino Kranjsko, s katerim se prenameja § 41 deželnega zakona z dne 9. marca 1879 (št. 13.)

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem takó:

Člen I. § 41 deželnega zakona z dne 9. marca 1879 (št. 13) se razveljavi v svoji sedanjí besedi ter naj se glasi odslej:

§ 41. Vodji meščanske šole gre opravilna doklada 200 gld., ravnatelju štiri- in večrazredne javne ljudske šole opravilna doklada 100 gld., ravnatelju

trirazredne ljudske šole opravilna doklada 75 gld., ravnatelju dvorazredne ljudske šole opravilna doklada 50 gld., ravnatelju jednorazredne ljudske šole opravilna doklada 30 gld. na leto, ktera se more prejemati v enakih obrokih s stalno letno plačo.

Člen II. Ta zakon stopi v veljavo s 1. oktobrom 1886 leta.

Deželnemu odboru se pa naroča, da dobi temu načrtu Najvišje potrjenje.

Poslanec Faber hoče nasvetovati, da naj se za 3 učitelje in 2 učiteljici v Kočevji dovoli 10% stanarinske priklade iz normalno šolskega zaklada. Ko se mu pa ugovarja, da to ne spada sem, umakne svoj predlog.

Baron Schwegel govori obširno o čedalje večih stroških za šolstvo in izreka več želj gledé učiteljev, katerim ne zavida zboljšanja plač in se zaradi tega ne bode upiral nasvetom finančnega odseka.

Dr. Vošnjak ga zavrača, da iz njegovega govora ni razvidno, da bi bil tak prijatelj učiteljem, kakor je naglašal. Ako priporoča varčnost, mu odgovarja, da je v tem oziru ni nobene tako varčne dežele kakor je Kranjska; stroški za šolo se bodo sicer res še naraščali, a ne tako zelo, kakor misli baron Schwegel, morda bo treba napraviti še kakih 25 do 35 šol. Baronu Schwegelu naše učiteljstvo menda za to ni všeč, ker je preveč narodno, ko bi bilo izgojeno v „Schulvereinem“ duhu, bi jim dovolil vsaktero podporo. Gosp. baron se spodtika nad pisarskimi deli učiteljev, nam je pa ravno to všeč, ako se učitelji poleg svojih šolskih pisarskih opravkov pečajo tudi s pisateljstvom. Kdor ima več tisočakov na leto, kakor učitelj stotakov, pač ne vé, kako hudo je učiteljem živeti, katerim v resnici veljâ izrek Goethejev: „Wer nie sein Brod mit Thränen ass, der kennt euch nicht, ihr himmlischen Mächte!“ Zato izreka svoje začudenje, da je g. baron tako malo srca pokazal za potrebe učiteljev.

Tudi g. Kersnik je ugovarjal baronu Schwegelu in omenjal, kako je ravnala nasprotna stranka, dokler je še ona večino imela v deželnem zboru.

Baron Schwegel odgovarja dr. Vošnjaku, da

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviren zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalja.)

Drugi dan zvečer ob 10. uri bila so še vsa okna v prvem nadstropji Vigenjskega doma razsvitljena; posebno pa v veliki sobani na sredi, kjer najdemo zbran cvet mladega plemstva Goriškega; došel je orkester iz Gorice ter svira vesele melodije in oživlja mladini pete; tako urno, tako radostno se vrti, da celó priletne možake zvabi, da še enkrat na stare dni poskusijo, kar so v onih letih tako dobro znali. Od tû prekoračimo na desno tri ali štiri sobe, dokler ne stopimo v precej prostorno dvorano, kateri pravijo „modra dvorana“, ker stene in strop, divani in preproge, sploh vsa oprava je modre barve; iz te dvorane obrneno je eno okno proti Gradišču. Tû noter najdemo štiri goste, ki so, kakor se zdi, že naveličati se ženitvanskega hrupa in se semkaj oddaljili, da bi zamogli mirno pogovoriti se par besed. So pa grof Anton spod Skale, gospod Poljanec, potem Gvidonov sin grof Ivan z Dunaja in še nekdo, ki tam

v kotu sedi, vznak naslonjen na mali divan, čelo in oči si je ravno z desnico zakril, kakor navadno oni, ki je vtopljen v globoke misli; vendar pa bi se motili mislé, da naš osamljenec ne sledi važnim razgovorom prejšnjih treh Vigenjskih gostov, ne, ravno nasprotno, prav ti mu dajo misliti, kar kaže že samo vedno nemirno premetovanje z ene strani na drugo in čelo, zdaj zgrbančeno, zdaj naenkrat ujasnjeno: te vremenske spremembe, kdor bi le količkaj opazoval, videl bi, da so v ozki zvezi z vsem, kar se tam razpravlja. Vendar pa nikdo bi sključenega in zelo upadlega starca na divanu ne spoznal, ako ga ni videl že dve leti.

„Se zdravje cesarjevo kaj boljša“, oglesi se grof Anton, „si nas vstani kaj razveseliti, Ivan, ker nedavno sem slišal neugodne novice.“

„O cesarji si zdravniki nič dobrega ne obetajo; upanje gine dan na dan; odmerili so mu le še nekaj tednov. Saj pa tudi najnovejše novice, ki dohajajo iz raznih krajev, morajo ga vdušiti, naj bi tudi telesno popolnoma zdrav bil. Edino, kar ga še vzdržuje, so sijajni čini naših hrabrih vojakov na jugu. Sicer pa se Avstrija ruši, vse razpada. Belgija se je že odtrgala od nas, uporniki so Gent zasedli; Ogersko, Česko, Tirolsko se vzdiguje, plemstvo toži o zatrtih pravicah, kmet o pomnoženih davkih; ubogi kričé po odpravljenih redovnikih, ljudstvo po božjih potih, po procesijah in družih nekdanjih

običajih. Kdo si je pred desetimi leti kaj takega le domišljal?“ Tako toži grof Ivan.

„In vendar“, odgovarja gospod Poljanec, „vsak trezno misleči moral je že takrat nezaupno z glavo zmajevati, ker jasno je, kakor beli dan, da taka načela človeštva ne morejo nikdar osrečiti. Tak je Rousseau. Toda to je še le začetek onega blagoslova, kterege prinaša francoski filozof državi in društvu. Da, res, v zraku visi zdaj naše življenje; kakor je on iz zraka zajemal svoje teorije, a ne iz skušnje in zgodovine, tako je tudi nas v zrak zanesel, nič realnega ni nam več pod nogami. A da bi se vsaj zdaj streznili in hitro obrnili jo nazaj na pravo pot. Opominjati bi nas morala revolucija v Parizu, kam pelje Rousseau. Bojim se, da bomo še z lastnimi očmi videli zla, ktera običejejo Evropo vsled francoske prekucije. Jaz menim, da smo še le pri prvem začetku, konca še dolgo ne bomo dočakali.“

„Skoraj da delim z Vami ta pesimizem, gospod Poljanec“, pritrjuje grof Ivan, „dasi sem toliko upanja stavil v nove ideje. In koga bi ne navdušile ideje proglašene od francoske skupščine? Ena sama noč ni li rušila celo poslopje, ki se je zidalo tisoč let? Da, kdo bi se ne vnel za enakost in svobodo? Da bi se le vse to prav razumelo.“

Toda bojim se, da Francozi bodo hotli biti enaki ne le v skupščini in pravu, ampak tudi v življenju zemeljskih dobrot, da bodo hotli siloma deliti

mu je podtikal reči, katerih ni govoril, Vošnjak pa ga zavrne, da si je njegove besede zapisal in jih omenjal še nemški.

Po končni besedi g. poročevalca se sprejme gori omenjena postava z drugimi predlogi finančnega odseka vred.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. januarija.

Notranje dežele.

Državni zbor, ki se bo v štirinajstih dnevih že zopet pričel, niti senca ni več državnega zbora, ki je bil nekako pred desetimi leti na površji. Kako se je tedaj še vse vršilo mirno in dostojno, kajti poslanci so se zavedali svojega velikega dostojanstva, so se zavedali resnobe kraja in svojega velikega namena, zaradi kterega so se bili sošli. Toraj so bili ondi navadni kričači z zavihanimi rokavi in skrčnimi pestmi še neznan strahovi, o kterih se tedaj njemu državnemu zboru niti sanjalo ni, da se bodo taki kedaj rodili. Edini poslanec, ki si je svoje dni upal nekoliko bolj svoj glas povzdigniti, je bil Dunajski poslanec dr. Kronawetter, ki je jel z vso odločnostjo odkrivati židovske sleparije, za to jo je pa tudi skupil! Padli so čezen liberalni židovski časniki politično-resni in šalivi, ter ga tako dolgo grizli, da so ga res politično vničili. Kar so liberalni listi tedaj z vso mogočnostjo pobijali, kot nedostojno za državni zbor, to sedaj na vso sapo hvalijo, kakor kaj prav posebnega, kedar kak Knotz z zavihanimi rokavi s pestjo začne ob mizo zbijati in ta svoj čuden okus tudi drugim vsiliti skuša. To je pa ravno, kar je vse graje vredno, kajti neotesani poslanci se vsled tega že zdavnej nič več ne zme-nijo za predsednikov zvonec, ki jih k dostojnosti kliče, temveč so njihove misli in želje vse le na to obrnjene, kako bi vstregli liberalni in umazani kliki židovskih piscev, kateri se jim potem laskajo: "To ste jih!" Takemu kričaču se na to celo noč sanja, kako da je zdelal vlado in svoje nasprotnike in ob prvi priložnosti presadi to surovost tudi v deželni zbor, kakor je to nedavno Knotz napravil, kedar je jel v Pražskem deželnem zboru napadati namestnika Krausa očitaje mu še enkrat vse ravno taisto, kar je lansko leto že v državnem zboru na dan zvlekel. Popadajočim živalicam se torba na gobec dene, pred popadajočim liberalnim poslancem pa sedaj človek ni več varen.

V dolnje-avstrijskem deželnem zboru so se nedavno pečali z vprašanjem, če bi ne bilo dobro, ako bi se kmetiški stan, kolikor se dá, podprl z ustanovo **deželne hipotekarne banke**, pri kateri bi dobil po najnižji ceni in z najmanjšimi sitnostmi denar v potrebi na posodo. Potrebna bi že bila taka hipotekarna banka, koristna pa navadno ne, kajti skušnja poslednjih let je zadosti jasno dokazala, da čem ceneje in čem lažje kmet denar na posodo dobi, tem hitreje in tembolj se zadolži. Kdor je pa enkrat v dolgovihi zakopan, se pa navadno nikdar več ne oprosti, če ni poseben stiskač. Ravno takih kmetov je pa od dne do dne manj, ker se je tudi tega do sedaj še strogo konservativnega stanú jel prijemati moderni liberalizem, kateri ga odvrča od štedljivosti in ga vleče s silno močjo k zapravljivosti. Tu bi se moralo v prvi vrsti kaj storiti. Še le potem, kedar bode naš kmet novodobnemu liberalizmu in njegovim nasledkom popolnoma in za vselej hrbet obrnil, koristili mu bodo denarni zavodi, kjer si bo brez posebnega truda lahko izposodil na svoje po-

sestvo, kolikor bo ravno potreboval za poplačanje nadležnih in dragih upnikov — oderuhov, za zboljšanje svojega zemljišča, za povzdigo živinoreje — nikakor pa ne za slastno življenje in posedanje po gostilnah, kar se sedaj le preveč pogosto zgodi, da se lep del od denarja na posodo vzetega kar naravnost po grlu požene. Dokler tega ne bo, tudi hipotekarne banke ne bodo čudežev delale. Sploh mora kmet sam sebi pričeti s tem, da se pred vsem odpove novodobnemu liberalizmu in vsemu, kar se je od njega naučil, kar je, recimo, lahkoživost, zavijača, sleparstvo, pravljanje, zanemarjanje službe božje, zasramovanje molitve in vere sploh; povrne pa naj se nazaj k svoji prirojeni stari poštenosti, pri kateri je mož-beseda več veljala, kakor sedaj cesarsko pismo z dohtarskim pečatom; povrne naj se nazaj k svoji tudi mu prirojeni stari pobožnosti, ktera je naše prednike do blagostanja pripravila, nas pa, ki smo ji hrbet obrnili, pa že skoraj na beraško palico; povrne naj se nazaj k stari zadovoljnosti in varčnosti in zopet se bode čutil božji blagoslov nad njegovim posestvom, v njegovem hlevu in njegovih hiši. Potem mu pa tudi hipotekarne banke ne bo več potreba, ter bo le vprašal, počem sedaj hranilnica vloge sprejema.

Deželni zbor tirolski je imel 1. sejo po praznikih p. petek 8. t. m. in je bil razgovor o šolstvu. Nasvet večine zahteva: vlada naj predloži deželnemu zboru načrt šolske postave na katoliški podlagi z ozirom na posebnosti v deželi, posebno naj se določijo pravne razmere učiteljev: nasvet manjšine pa hoče, da naj se vlada pozivlje, že v prvi sesiji predložiti načrt postave o vstanovljenji in vzdrževanju ljudskih šol, potem pa o pravem razmerji učiteljev. Ta načrt je zagovarjal Wildauer v daljšem govoru, in levica mu je živahno pritrjevala. — Knez in škof Aihner je govoril za nasvet večine, imenoval je moderno ljudsko šolo brezversko (konfessionslos), a zahteval versko šolo v tem smislu, da naj veje krščanski duh pri vsakem podučevanju. Debiasi je trdil, da ljudstvo ne zahteva, da bi se obiskovanje ljudske šole v načelu prena-redilo. Načelno je za nasvet manjšine, a želi, da bi se šolska postava polajšala. Govoril je potem zoper nemške šole po nemških jezikovnih otocih v Laških Tirolih, potem zoper nemško ljudsko šolo in zoper nemške paralelke na gimnaziji v Tridentu. Zavrača ga pa takoj c. kr. deželni namestnik v daljšem govoru, ter pravi, potreba takih šol se je pokazala, ker se čezdalej bolj obiskujejo, postavno so vstanovljene in opravljene; on pobija očitjanje, da bi vlada zatirala italijanski jezik, kar se ji predbaciva, od druge strani se pa vladi očita, da zatira nemščino, ker vzdržuje z obilnimi stroški za Italijane vzporedno predavanje v italijanskem jeziku na vseučiliščih v Innsbrucku. — Nemška ljudska šola in nemške paralelke na gimnaziji v Tridentu naj omogočijo otrokom tistih starišev, ki želé nemškega podučevanja, priučenje v nemščini, da potem lože izhajajo v Avstriji v takih okrajih, kamor ne sega laški jezik. Ne sili se nihče v to, marveč si vlada hvalo zasluži zaradi tega, da vzdržuje toliko učilnic za razširjenje ljudskega izobraženja. Za nasvet večine so še govorili Agathle, Zortea, Valentinelli in Gentilini. Rektor na vseučilišču Thanner je opomnil, da ni pravne definicije za besedo "katoliško". Desnica mu je živo ugovarjala. Odločno sta ga zavračale nadškof Solnograški in knezoškof Briksenski. — Popoldanja seja je bila nekako razburjena. Od večine so govorili Eiterer, dekan Glatz, Greuter, dekan Rauch in Graf, ki je rektorju Thannerju ostro odgovarjal, potem za manjščino Debiasi, Lorenzoni, Parolini in župan Falk, ki je pred vsem zavračal knezoškofa Aichnerja, rekoč: šole v Tirolih niso brezverske in duhovščina se poganja za šolo, ker hoče gospodariti in povsod ukazovati. Govoril je potem še c. kr. namestnik ter

obžaloval, da se že toliko časa stranke bojujejo za šolo, a pri tem trpi le stvar. On je branil državno šolsko postavo zoper mnogovrstne napade, opominjal je k složnemu delovanju in branil Hasnerjev ukaz; vlada je morala namreč po ukaznem potu (Verordnungswege) skrbeti za šolo, ker je deželni zbor zametaval vsak vladni predlog o ti stvari. On je rekel, da je povabil deželni odbor, da naj sodeluje, kako se ima porabiti državni donesek za ljudsko šolo na Tirolskem, a deželni odbor ni sprejel povabila; v imenu vlade je rekel, da bode zopet ponudil predlog za deželno šolsko postavo, a pri tem mora on gledati na državno šolsko postavo, od deželnega zbora pa pričakuje, da se bode tudi po tem ravnal. — Nasvet večine se sprejme z 38 glasovi zoper 24. Kakor vidite, čvrsti Tirolci se držé načela: principiis obsta! Zapri neprijatelju duri, ako mu odkažeš kotichek, gospodar bode kmalo v hiši.

Nova puška, ki jo je izumil v Avstriji inženir Manlicher, ne dela le Angležem silno preglavice, temveč tudi našim nablížnjim sosedom Madjarom. Inženir Manlicher izumel je namreč puško-opetovalko (Repetirgewehr), ki ima v sebi prostorček, da se s petimi svinčenkami h krati nabije, ktere se potem posamič izstrelé. Ker se je pisalo, da so poskušnje pri streljanji jako vgodne, se bode vse naše peštvo in lovci s takimi puškami oskrbelo in to polagoma polk za polkom, batalijon za batalijonom. Angležem je pri tej novici takoj kri šinila v glavo in jeli so nedavno pisati, da se Avstrija oborožuje, Avstrija se pripravlja na boj! Kakor se čuje, je naša vlada z družbo, kateri je inženir Manlicher načelnik, že v minulemu letu sklenila pogodbo za cel milijon teh sedaj v celi Evropi najboljših pušek. Da se do letos ni nič zvedelo o tem, vzrok je bila prepoved, ki so jo časniki dobili sploh o tem kaj pisati. Kakor čujemo, so posamični vojni oddelki že 1500 takih pušek dobili in jih poskušajo; spomladi bode pa treba vojnemu ministru o vspehih sporočila napraviti, na kar bode vojni minister morda že pred bodočo delegacijo stopil, češ: "Gospoda moja, znano Vam je, „si vis pacem para bellum“; izvrstno puško imam tukaj-le in za celo armado jih bo treba omisliti. Veljala bode druga k drugi le 25 goldinarjev. Ker pa sami dobro veste, koliko da je naše število pod bajoneti in koliko da se mora takega blaga v magazine spraviti, se pač ne bodete vpirali, ako 25 milijonov goldinarjev zahtevam za to porabo. I kaj bodo hoteli naši in ogerski poslanci delegatje družega, kakor vdati se. Za to se pa Madjari ravno tega bojé, ker mislijo, da se bode z novimi puškami tudi pomnožilo število podčastnikov, ki bodo morali nevkrtnega novaka več časa vezbati, kakor je to sedaj potreba. Kaj pa še sledi iz tega? Madjari pravijo, kaj nam pomagajo nove puške; kakor hitro si jih bodedo omislili mi, omislila si jih bo za nami cela Evropa in stali bomo ravno tam, kjer smo sedaj; če tudi za 25 milijonov bolj zadolženi. Je tudi res!

Vnanje države.

Grki so se zopet domislili, da so imeli nekdanj, — odkar je pa že silno veliko vode poteklo — slavne pradede, katerih slavna dela še sedaj svet z navdušenjem občuduje; to jih je tako v ogenj spravilo, da so ministra zunanjih zadev Delyannis od vseh strani obsuli, češ, zini no še ti ktero, preden puške zopet na klin obesimo, da bode Evropa vsaj vedela, da smo tudi mi za nje prišli. Delyannis je res vbogal in je napisal dve pismi na vse tiste velesile, ki so svoje dni kaj pri Berolinski popodbi govoriti imele. V prvem pismu pravi, da hrabri Grki nimajo prav nič proti temu, če se Bolgarija in Iztočna Rumelija pod jedno streho spravite, če se bode za odškodovanje Grkom le nekaj Epira in Macedonije priznalo. Saj ga nečemo veliko; le toliko bi ga radi, kolikor ste ga nam bili leta 1878 v Berolinu pripravljeni dati, pa ste ga nam leta 1881 in 1882 umaknili. Da Grška to zasluži, skuša Delyannis z drugim pisanjem dokazati, v katerem pravi, da si je grška vlada ves čas vestno prizadevala ognjeno bojevitost svojih podanikov brzdati in jo tudi je. Kakor so se pa sedaj ob njeni severni meji na turški zemlji hudourni turški oblaki kopičiti jeli, tega pa poštena grška vlada ne more nič več mirnega srca prenašati. Turkov je ondi da se nam kar tema dela. Trije veliki oddelki menda ondi stojé ter čakajo, kedaj da nas primejo, ki imamo vsega skupaj samo kakih borih 100.000 mož ondi zbranih. V takih okoliščinah pravi Delyannis, pač ni mogoče, da bi se mir le še jeden teden ohranil. Naj toraj Evropa nekoliko svoje oči tjekaj upré, da se ne bo kaj za njen mir nevarnega zgodilo. — Grška naj se le potolaži. Včerajnji telegram je že prinesel novico, da bode Evropa po nasvetu Rusije takoj tirjala razoroženje v Srbiji, Bolgariji in Grški, kteremu bode sledilo tudi razoroženje Turčije. Toraj „puške na klin in motike v roke!“ Grkom se ni bati, da bi bili — premagani.

Tudi na **Nemškem** teče možém, ki se pečajo z modernim socijalnim vprašanjem, že voda v grlo. Na vse moči vgibajo, kako bi se dalo zaježiti dandanašnjim splošnim nadlogam, ktere so se že po celi Evropi naselile. Če bode pravo staknili, kdo vé? Trgovinske zbornice javkajo vse križem, da do sedaj še niti jedne postave ni, ktera bi zamogla socijalni miseriji do živega priti. To se je pa zato tako naredilo, ker so zlasti po Nemškem vse postave na trgovinsko- in obrtniško-političnem polji

vse, kar imajo bogati. Res, strašno, kar se sliši, vse plemstvo in kdor kaj ima, beži s Francoskega. Naj-novejše vesti celó poročajo, da so že kraljevo rodovino oblegali, Antonijeta bila je neki v smrtni nevarnosti, sam kralj vdati se je moral zahtevam puntarjev ter preseliti se v Pariz. Kaj potem, ko se kraljestvo vniči? Kdo se bo mogel vstavlјati toku francoske druhal, da ne predere mej in prepluje vse Evrope? Vest o rastoči nevarnosti kraljeve rodovine zadela je cesarja tako, da se je v dveh dneh vidno pohujšal. Vdal se je popolnoma v svojo osodo; ni mu več zakrito, da bo v kratkem moral zapustiti svet. In res veče sreče se mu ne more prizeleti, nego da kmalo zatisne oči zmešnjavam, v ktere je v desetih letih njegova vlada zaplela cesarstvo. Ponizevalno je sicer zanj in za-me, in za marsikoga njegovih prijateljev priznati neplodnost tolikih prevstrojitev in postav, vendar kdo more to tajiti? Pred dvema tednoma dal je poklicati nadškofa Dunajskega in veliko družih najviših državnih dostojanstvenikov ter pred njimi slovesno zatrjeval, da mu je srčno žal, da je s svojimi postavami povzročil toliko zlega cerkvi in narodom, imel da je najčistejše namene, toda nesreča ni dala dozoreti sadú tolikemu trudu. Boga klical je na pričo svoji nesebičnosti ter rekel, da je pripravljen vse preklicati in poravnati, kar je le še mogoče. Da, častni mi prijatelji, velik prevrat se je v teh letih vršil med nami, prepričali smo se, da Avstrija ima mnogo sovražnikov, ki ji delajo zapletke. In če so bili časi kdaj žalostni, so zdaj: cesar nam umira, vojska je razbita, provincije od-

padajo, narodi se vzdigujejo, pred nami stoji temna bodočnost, ki nam preti z nevihto od zahoda. O Avstrija, Avstrija! Tako konča grof Ivan.

„A mi“, dostavlja gospod Poljanec, „mi hočemo tu na jugu stati trdno, kakor skala ob jadranskem morji. Ne, ni še Avstriji zatemnela zvezda rešitve. Rešitev prihaja ji od katoliške zavesti, ktera se jame spet vzbujati, da se bodo spet vničile nakane skritih in očitnih zarotnikov. Ideja katoličanstva je avstrijske narode stoletja edinila, in ta ideja spet prodira, da požene na razvalinah neplodovitega, pogubnega racionalizma novo življenje. V nedeljo bil sem v Solkanu, brezštevilno romarjev drlo je po vseh cestah na sv. Goro, kar mrgolelo je vse tolikega ljudstva. Več tisoč klečalo jih je celi dan na razvalinah nekdanje cerkve. Čuda, pravijo, da se godé, zidov da nobena sila ne more rušiti in razstreliti. Klic k Mariji, da se sliši dol do Soče in Solkana. Vse moli za vojsko, za cesarja, a tirja tudi novo cerkev; pripovedujejo celó, da se je podoba Matere Božje iz Solkana po noči preselila na goro. To Avstrijo kdo bo premagal, kdo omajal? Naj le mirno zatisne oči cesar Jožef, še mu ostanejo, ki Avstrijo ljubijo, ki hoté za njo žrtvovati kri in življenje. Zatoraj živela mogočna katoliška Avstrija!“

„Živela, živela!“ odgovoré in ponavljajo vsi trije.

(Dalje prih.)

na to obrnjene, da produkcijo silno povspešujejo. Vsled tega hotelo je vgodno priliko vse porabiti, hotelo je vse kar čez noč obogateti; iz preobilne produkcije nastala je preobilnost blaga. Blaga je bilo veliko preveč nakopičenega, kakor da bi ga bili zamogli sproti s poti spravljati, t. j. prodati. Vsled tega jelo je delo zastajati, če tovarne niso hotele na svojo škodo izdelovanja nadaljevati. Tako začele so tovarne stati in delavci so bili ob zaslužek, njih družine pa ob kruh in socialna nadloga se je pričela. K temu je pritiskala posebno na Nemškem še tuja konkurenca, ki je nevarnost še zdatno povikšala. Vse bi pa še bilo, naj bi bila ta preprodukcija poštena in njeno blago kaj vredno, ktero povsod in vselej svojega kupca najde. Tu je pa še največja napaka, da je obilna preprodukcija ravno jela izdelavati blago, ki je bilo jako slabo, le na videz lepo, v resnici pa ne počenega groša vredno. Pred vsem bi sedaj na Nemškem, kakor tudi pri nas potrebovali postave, ktera bi oestro zabranjevala površno in šušmarsko izdelavanje blaga ktere-koli vrste in neizprosljivo postopala proti vsem tovarnarjem, ki bi slabo in le na videz dobro blago izdelavali. Poštena in pridna obrtniia ni še nikdar „krah“ doživela po lastni krivdi, pač pa so jo sleparska tuja velika podjetja do tega pripravila. Tu je vir vse socialne stiske; tukaj je treba pravega zamaška in h krati se bo po celem svetu na bolje obrnilo, kakor hitro se bode pot preprečila sleparstvu.

V škofiji v Picardie na *Francoskem* so zaprli 75 vikarijotov in v škofiji Rodez v Languedocu so vzeli 22 župnikom njih plače, v škofiji Angaulem v 6 občinah. Toraj tudi Freyeinetovo ministerstvo nadaljuje to, kar je Brissonovo začelo, kajti minister za poduk in bogočastje ostal je Goblet. Nasledek temu bode menda le-ta, da se bodo omahljivcem, tako zvanim liberalnim katolikom, vendar enkrat oči odprle.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 12. januarija. Pri današnji volitvi IV. mestnega razreda zmagala je progresova stranka s 741 glasovi, kandidatje patrijotične stranke so dobili, kakor se jo govorilo le 260 glasov. Izida niso naznanili radi demonstracij, kajti na tisoče ljudstva obeh strank stalo si je nasproti, ako bi bil le kdo črknol, boj bi bil krvav. Policija je bila vsa na nogah in vojaki v vojašnici konsignirani. Patrijotična stranka je po korsi klicala „Eviva Avstrija“, rudečkarji se niso upali ganiti. Napetost je velika, pričakuje se za jutri zvečer zopet demonstracija.

—r.

Iz Tržaške okolice, 12. januarja. Za lepoto in veličastvo božje hiše skrbé že od nekaj vsi pobožni verni najmarljivejše. S tem želijo skazati dolžno čast Bogu ter vnemati svojega duha k večji pobožnosti; gotovo je namreč, da lepa veličastna cerkev močno vpliva na človeškega duha ter ga dviga po vidni lepoti v nadzemske višave in k samemu Bogu, svojemu stvarniku.

Posvetni vladarji in drugi mogočnjaki prebivajo v krasnih palačah, postavljenih z združenimi močmi in sodelovanjem vseh znanost in umetnost. Koliko bolj smo pa še dolžni skrbeti za dostojne hrame božje, v katerih prebiva Bog — Odrešenik sam.

In res vidimo, da so v vseh časih in narodih za božjo čast vneti ljudje, pri postavljanju poslopij za bogoslužne namene sodelovali z največim veseljem in navdušenjem in so dotične znanosti in umetnosti med seboj, tako rekoč, tekmovali, ktera bode več storila za božjo čast.

Od tod toliko umetnijskih izdelkov neprecenljive vrednosti v katoliški cerkvi, kakor nikjer drugje.

Verni naš narod slovenski po svojem prizadevanji in uspehih v tem blagem početju ni zadnji. Mnogobrojne, lepe, deloma umetno dovršene cerkve po Slovenskem pričajo nam to dovolj jasno in v naših slovenskih časopisih čitamo pogosto marsikaj hvalevrednega o vnetosti in požrtvovalnosti Slovencev za cerkve.

V potrdilo ravno rečenega in kot mali donesek k zgodovini slovenske vneme za lepoto hiše božje, pošiljam Vam v naslednjih vrsticah tudi jaz nekoliko črtic o umetnem delu, ktereja je nekoliko pred božičem dovršil slavno znani slikar in podobar gospod Tavčar, v farni cerkvi v Dolini blizu Trsta.

Imenovana cerkev bila je še pred nekoliko leti nekako pusta in prazna ter vsa podobna drugim svojim sestram po deželi; vtis, ki ga je naredila na vstopivšega, ni bil najugodnejši.

Ali po trudapolnem prizadevanji za božjo čast

vnetega župnika in častnega kanonika prečast. g. Jurija Jana, se je to malo po malo vse spremenilo in poprej gole stene so se pod večjim čopičem slikarjevim kakor oživele, tako da cerkev s svojimi izvrstnimi, pred malo leti postavljenimi orgljami in umetnimi, ravnokar-dovršenimi slikami, stoji danes pred nami tako lepa in krasna, da bi delala čast marsikteremu mestu.

Dosti truda in denarja je bilo treba, predno se je vse to dovršilo, ali tudi uspeh je krasen. Vtis, ki ga naredi cerkev sedaj na vstopivšega, je res nepričakovano lep. Kamor se okó ozré, je vse nekako slavnostno in praznično. Ni je opaziti nikake praznote niti preobilnosti; vse je primerno in v lepem soglasji. Slike po presbiterju in v ladiji cerkve, da-si ne istočasno slikane, spolnujejo se v harmonično celoto, ki blažilno vpliva na opazovalca. Glavni barvi, svitla, rujavkasto-ružena v presbiterji in zelena nekoliko zamolklo nadahnjena v ladiji, pristujeta po vsem dotičnim prostorom. Slikano je vse z živimi, da-si ne kričečimi barvami, kakor se cerkvi spodobi.

Slike v presbiteriji predstavljajo nam štiri evangeliste s simboličnimi znamenji in knjigami v rokah. Na desni strani velikega altarja videti je na zidu Kristusa s križem v desni roki in s plamtečim sreem na prsih.

Posebno lepo razsvetljujejo presbiterij solnčni žarki, dohajajoči skozi barvana stekla v oknih; v takem svitu so slike še mpogo lepše in presbiterij je po malem res podoben svetišču v Salamonovem tempelju, kadar ga je razsvetljeval nebeški žar.

Za presbiterijem tudi ladija ne zaostaja. Na njenem pročelji, t. j. v sredini oboka med presbiterijem in ladijo, držita dva angelja pomenljivi napis: „Moja hiša je hiša molitve.“ Osem mogočnih marmornih stebrov, se vé, da le naslikanih, nosi ladijin strop, na katerem se nahaja glavna slika: „venčanje Marije Device“. Na višnjem nebu počiva na srebrno-belih oblakih Božja porodnica. Na njeni levi strani je Bog Oče, na desni pa Bog Sin; vsak z eno roko polagata Mariji venec na glavo. Nekoliko višje je sv. Duš in strežočí angelji popolnujejo sliko.

Določni obrisi, žive barve, srečna sestava obličij teh slik so gotovo prednosti, ki delajo umetniku g. Tavčarju vso čast. K popolnemu vspehu tudi še mnogo pripomore dozdevna, le naslikana višina cerkvenega stropa. Strop je namreč raven, ali umetnost slikarjeva vzbočila in privzdignila ga je dozdevno gotovo več, nego za dva metra in marsikdo, ki bi hotel strop doseči, prevaral bi se ter trčil bi ob strop, predno bi mislil.

„Po delu plačilo“, glasi se že od nekaj in je gotovo tudi pravično. Sitno je le, ako je treba slabo delo drago plačati, kar se tudi včasih zgodi. V našem slučaju tega ni; delo je lepo in umetno in kolikor je meni znano, tudi ne predrago. Vsega priporočila je toraj vreden g. Tavčar, ktereja, poleg prijazne vljudnosti, diči tudi neutrudljiva delavnost, česar pri umetnikih, posebno slikarjih, ni vselej najti.

Dober vzgled vnema tudi druge. To vidimo tudi tukaj. Komaj je namreč g. Tavčar svoje delo dovršil v Dolini, že je dobil mnogo družih naročil in ponudeb od bližnjih cerkvenih predstojništev. V Krogljah, Prebenegu (Dolinski podružnici), v Predloki in Katinari bode deloma popravil stare altarje, deloma postavil po vsem nove ali pa slikal.

Naj konečno dostavim par besedi še o vremenu. Drugi adventni teden imeli smo sneg in mraz; božični prazniki bili so pa prav lepi, ali zdaj nas pa zopet zima stiska, da je joj. V soboto, t. j. 9. t. m., popoldne, snežilo je tako, da je že po dveh urah čez dva decimetra debel sneg ležal, kar je tukaj nekaj nenavadnega. Po snegu nastopila je takoj mrzla burja, ki tudi dobro oblečenega pretrse. Vsled tega imamo precej občutljiv mraz in ubogi tički, nekaj od gladú, nekaj od mraza, kar cepajo na tla. Upajmo, da bode kmalo boljše!

Domače novice.

(Seja deželnega zbora) je danes trajala do treh popoldne. Nekatere obravnave so bile zanimive in živahne. Prihodnja seja bo jutri ob 10. uri popoldne. Kakor čujemo zaključil bo menda deželni zbor prihodnji teden svoje seje, če tudi ima še grozno veliko kopico dela pred saboj.

(Umrli je) tukaj za mrtudom geometer gosp. Sikora, ki je svoje dni v Novem mestu služboval. Včeraj popoldne so ga spremili tovariši, prijatelji in znanci k sv. Krištofu.

(Umrli je) sinoči ob 1/2 7. uri večletni stavec „Zg. Danice“, gosp. Jakob Verbaj, za jetiko v 29. letu svoje starosti. Pogreb bode jutri popoldne ob 1/2 5. uri iz ulice sv. Florijana št. 7 k sv. Krištofu.

(„Slavec“) ima svoj občni zbor v ponedeljek zvečer v Ljubljanske čitalnice pritličji, h kteremu so vabljeni podporni in redni udje.

(Odbor narodne čitalnice Ljubljanske) naznanja čč. p. i. društvenikom čitalniškim, da priredi čitalnica v letošnjem predpustu štiri plesne veselice, in sicer: V nedeljo 17. januarija: plesni venček; v torek 2. februarja: sijajni ples; v nedeljo 14. februarja: plesni venček; v nedeljo 28. februarja: ples. Začetek vsem plesnim veselicam ob 8. uri zvečer. Pristop k plesnim veselicam 17. januarija, 14. in 28. februarja imajo izključljivo le čč. p. i. društveniki čitalniški, k sijajnemu plesu pa tudi po društvenikih vpeljeni gostje, ki plačajo po 1 gld. vstopnine. — Pri vseh plesnih veselicah bo sviral oddelek vojaške godbe c. kr. domačega pešpolka „baron Kuhn“ št. 17.

(Kranjska eskomptna banka v likvidaciji) izdala je svoj računski sklep za leto 1885. Iz tega je razvidno, da se bode upnikom od 16. t. m. začenši izplačevalo na račun njihovih ulog po 12 1/2 %. Pasiva znašala bode potem le še 277.781 gl. 75 kr., ki so pa večinoma pokrita s Činkelnovim posestvom na Kranjskem ležečim. Vsled tega se nekteri nadjajo, da upniki ne bodo ničesa zgubili.

(Več nego 100 hišnih gospodarjev) bilo je včeraj popoldne poklicanih na magistrat, ker se niso brigali za njegov odlok, da bi bili pravočasno snažili trotoar pred svojimi hišami in ga potresli s prstjo ali kako drugo drobnjavo.

(Ušel je) je dragonec Martin Jurca, iz Litijskega okraja doma, dragoncem iz Maribora in jo je domú prisekal. Slišal je, pravi, da mu je mati zbolela. Rad bi jo bil še enkrat videl; ker ni imel nade, da bi bil pri polku odpust dobil, je šel peš iz Maribora v Litijo. Sedaj, ko je mater videl, hotel se je v Ljubljani sam gospóski izročiti kot uhajáč, toda redarji so ga prehiteli prijemši ga.

(Sedanjí general-advokat pri kasacijskem dvoru na Dunaji), gosp. Schrott, je v Ljubljani rojen in sin tukajšnjega medicinskega svetnika g. dr. Schrotta, ki se je okoli leta 1860 iz Ljubljane v Trst preselil. Schrottov oče sam je bil pa v Novem mestu rojen.

(Nov odbor Ljutomerske čitalnice) sestavil se je bil pri poslednjem občnem zboru dné 6. januarija iz sledečih gg.: predsednik je A. Šlamberger, podpredsednik Fr. Vedrnjak, tajnik J. Freuensfeld, blagajnik Misija in knjižničar J. Kryl. Naj bi se Ljutomerski Slovenci pač tesneje in z večjo ljubeznijo oklenili tega prepotrebne narodnega zavoda, v katerem bodo našli okrepčila in moči proti nemškemu navalu na slovenskem Štajarskem.

(Zaupnica,) o kateri smo govorili včeraj na tem mestu, da jo je dobil prof. Einspieler iz podjunske doline, glasi se takole:

Visokočastiti gospod profesor!

Vrli, veleslavni naš poslanec!

Že dolgo smo vljudno podpisani volilci Škocijanske srenje in soseske v Podjanskem občudovali možko odločnost in neupogljivo značajnost Vašo, s katero Ste se potegovali za naše pravice, in zagovarjali katoliško prepričanje svojih volilcev v dežel-nem zboru Koroškem, in v časnikih Vaših.

Ravno zavoljo tega je nas že mnogokrat užalilo osorno postopanje Vaših, toraj tudi naših nasprotnikov, s kterimi so Vaše pravične nasvete in tirjatve prezirali in zasmehovali.

Kar se je pa godilo v 14. seji letošnjega zborovanja dne 17. decembra, je pa že popolnem nestrpljivo in je nas neizrekljivo vžalilo in zdražilo.

Prav iz srea Ste nam, visokoč. gospod profesor, govorili, ter zastran katoliškega prepričanje in cerkvenega življa le naše misli v mirni in krotki besedi izrekli. Toraj je nam globoko v srce seglo postopanje nekega gospoda poslanca, — ki nima nobenega mandata od nas, — pa se je vendar predrznil v imenu volilcev Velikovškega okraja, h kterim tudi mi pripadamo, — protestovati in ugovarjati Vašim pravičnim in resničnim izjavam, ter trditi, da so k večem samo duhovniki vaših misli in kakor, da bi Vi, visokočastiti gospod, samo le od duhovnov svoj mandat imeli! — Prav srčno nas je veselilo, da se

je drugi naš poslanec vrli gospod France Muri, v odločni in jedrnat besedi za nas potegnil, in pokazal, da se tudi mi kmetje, ne le duhovni, — Velikovskega okraja, strinjamo z Vami. S tem je pa spričal tudi, da slovenski kmetje še spoštujejo in častijo svoje duhovne in ljubijo, ter ubogajo svojo mater, sveto katoliško cerkev in se zvesto držijo njenih zapoved. — „Trikratna Slava za to“!!!

Vi pa, visokočastiti gospod profesor, vrli naš poslanec, blagovolite sprejeti našo najsrčnejšo zahvalo in sočutje za Vaše dosedanje moško in značajno postopanje v deželnem zboru, in za nevtrudljivo delovanje za blagor milega našega slovenskega naroda in razcvetanje svete katoliške cerkve.

Bog Vam daj še prav dolgo življenje in potrebnega zdravja in moči! — Bodite prepričani, da s podpisanimi volilci vred vsi volilci Velikovskega okraja, kakor koroški Slovenci sploh Vam trdno in nepremakljivo zaupamo!

Živeli, mnogaja leta, živeli!

V Škocijanu podjunske dne 26. decembra, prvega spričevalca in mučenca za katoliško resnico in življenje, svetega Štefana 1885.

Miha Ruš, župan; Jože Prajnik, Anton Marolt, Matej Šervicelj, S. Ražun, Lovro Miller, Martin Ročičjak, odborniki.

Iz tega se pač jasno vidi, da slovenskih Korošcev ni še sram potegniti se javno za katoliško vero, kar je vse hvale in posnemanja vredno!

Razne reči.

— Kakošen je bil Jezus Kristus? Ker ga je Vereščagin silno grdega naslikal, če tudi ga ni videl, čujmo, kaj piše o njem nevernik Publius Lentulus, ki je bil ob Kristusovem času v Indiji za namestnika rimskega cesarja in ga je sam videl in dobro poznal. Pismo Publijevo do rimskega senata se glasi: „Tukaj živi zdaj prav čudoviten človek. Imenujejo ga Mesijo, to je Odršenika. Barbari (tujci) ga imajo za preroka; njegovi učenci pa k njemu molijo (žebrajo) in ga imajo za Božjega sina. On zbujal mrtve k življenju, in ozdravlja bolnike kar s samo besedo ali pa tako, da se jih dotakne. On je velike in lepe postave; njegovo obličje je mило, krotko in čisti vredno. Njegovi lasje imajo čudovitno barvo, tako da se ne dá popisati; v dolgih uvojkah (Locken) mu padajo na pleča, in to mu daje neizrečeno lepoto. Vrh glave ima lase na levo in desno predeljene, kakor jih nosijo Nazarenci. Čelo ima visoko in gladko! lice je lepo cveteče (ručeče), nos in usta so čudovito lepa. Brado ima tiste barve, kakor so lasje. Brada ni dolga, pa v sredi je predeljena, tako da ima dva rožička, kakor vilice. Oči ima lepe, svetle in resne. Kedar koga kara (krega), sije mu z obraza kraljeva oblast, kadar pa svari, je poln krotkosti, ljubezni in potrpežljivosti. Naj govori ali kaj dela, vse stori resnega obraza in ljubeznivo. Nikoli ga niso videli, da bi se smejal; pa velikokrat, da se je jokal. On je zelo zmeren, zelo moder in ponižen. S kratko besedo, on je človek, ki po svoji veliki lepoti in modrosti prekosi vse druge ljudi.“

— L. 1889 bode v Parizu razstava, sklenili so, da ima biti mednarodna. Nadejajo se, da se bode z njo gospodarsko stanje v Parizu zboljšalo. Bodo pa li monarhične države voljne vpreči se za parado revolucije?

— Švedska in pijančevanje. Švedska postava zoper pijančevanje omejuje kupčijo na debelo z žganjem na 250 litrov, na drobno pa na 1 liter. Ne po štacunah niti po pivnicah se ne sme prodajati neočiščeno žganje (fuzel) ali tako, ki bi imelo več kakor 46 odstotkov alkohola (vinskega cveta). Na drobno se sme žganje točiti od 8 zjutraj do 9 zvečer, ob dnevih pred nedeljami in prazniki pa le do 7 zvečer. Pivnice ne smejo otvorjene biti pred 7. uro zjutraj in ne dalje časa, kakor do 10. ure zvečer po mestih, a na kmetih ne čez 8. uro zvečer. Ob nedeljah in praznikih se ne sme točiti žganje razen o poludne pri kosilu, a le malo kupico za osebo. Kjer so vojaki, tam je prepovedano žganje točiti. Določila te postave so izvrstna. Na Švedskem je prišlo po 50 litrov na osebo, po prvi treznostni postavi je padlo število do 10 litrov; ni dvombe, da se bode po novi postavi še manj žganja popilo. Prav posebno hvale vredno je, da je prepovedano ob nedeljah žganje točiti. Morda bi to tudi drugje ne škodovalo.

— Britska armada šteje 250.000 mož, 205.000 jih je pod puško, blizo 40.000 je rezerve 1. nabora, blizo 7000 rezerve 2. nabora. Z rezervo vred je vojakov 144.000, in konjica deželne brambre šteje 11.500 mož. Pomorščakov je, vštete obrežne straže, topništva na ladijah in pešcev 60.000 mož. Prostovoljcev je doma 220.000 mož, indijske vojne je 150.000 mož in v Kanadi je 45.000 vojakov. Pride še več vojniških polkov (Miliz-Regimenter) na otocih in kanalu la Manche, potem prostovoljci v

zahodnji Indiji, na Kapu, v Ceilonu, v Hongkongu, na Malti, v Natalu na novem južnem Valeskem, na Novi Seelandiji, v Sent-Heleni, Singapore, južni Avstraliji (všteto je stalno topničarstvo), v Tasmaniji, v Viktoriji, zahodnji Avstraliji in Indiji.

Telegrami.

Trst, 12. jan. Tu se govori, da se je na Laškem v Finale dell' Emilia v pokrajini Modenski kolera prikazala in sta dve osebi za njo umrli.

Žagreb, 12. jan. Včeraj zjutraj trčila sta ob 3/4 8. uro na postaji Fužine proge Karlovec-Reka dva tovorna vlaka drug v drugega, ker so zmenji napačno stali. Poškodovan se je pri tem tudi eden delavec.

Beligrad, 12. jan. Kralj je odpotoval zopet v Niš.

Atene, 13. jan. Skupno pismo velesil poziva kabinete v Atenah, Sofiji in Belemgradu, da nemudoma in vsi ob enem odpuste vojake domu in zahteva točno odgovor. Kakor se sploh misli bode položaj vsled tega še bolj kritičen postal, ker se bode Grška takemu domnevanju vsaj formalno uprla.

Rim, 12. jan. Japonci se pripravljajo na oklic, s katerim hočejo priznati krščanski veri vso prostost in ravnopravnost z drugimi verami. K temu je prav veliko pripomoglo papežovo pismo na Japonskega cesarja.

Madrid, 12. jan. Glavne rogovileže v Cartageni so prijeli in zaprli. Oče rabukej bil je pa Zorilla sam.

Umrli so:

11. jan. Jožef Sykora, c. k. zemljemerec, 49 let, Poljanski nasip št. 14, kap. — Reza Vindiš, postreščka žena, 47 let, sv. Florjana ulice št. 23, jetika.

V bolnišnici:

10. jan. Ana Gore, posestnica, 52 let, krvavenje.
11. jan. Anton Zaletu, dninar, 36 let, jetika. — Marjana Jager, gostija, 66 let, pljučni emphysem.

Tujci.

11. januarja.

Pri **Maliču**: Franc Löwy, fabrikant, z Dunaja. — Eisler, Deutsch, Bohin, Koschin, trgovci, z Dunaja. — Martin Auer, posestnik, iz Boh. Bistrice. — Jakob Smolej, lesni trg., iz Logatec.

Pri **Stonu**: G. Hildebrand, fabrikant, z Nemškega. — L. Geiringer, trgovec, z Dunaja. — Emil Ružička, trgovec, iz Selovice. — Janez Ružička, uradnik, s soprogo, iz Postojne. — F. Ginslerjo, zasebnik, s sestro, iz Rakeka. — Janez Bellec, župnik, iz Bele peči. — Karl Burghart, speditör, iz Vidma n. L.

Pri **Bavarskem dvoru**: Jakob in Izak Hüber, zasebnika, iz Grada.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Jelačić, trgovec, z Dunaja. — Baron Rud. Farfaglia, zasebnik, iz Innsbrucka. — Jakob Lažansky, postajni načelnik, iz Siska.

Pri **Avstrijskem caru**: Bernard Dobschitz, krojač, iz Grada. — Lovr. Boncelj, komi, iz Metlike. — Franc Galé, učitelj, iz Št. Jakopa na Savi.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 58 kr., — domača 6 gl. 76 kr. — Rž 6 gl. 28 kr. — Ječmen 4 gl. 62 kr. — Ajda 5 gl. 61 kr. — Proso 6 gl. 43 kr. — Turšica 5 gld. 28 kr. — Oves 3 gl. 28 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

13. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 95 kr
Srebrna 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " 10 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 35 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 05 "
Akcije avstr.-ogerske banke	871 " — "
Kreditne akcije	297 " 75 "
London	127 " 05 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 05 "
Ces. cekini	5 " 94 "
Nemške marke	62 " 20 "

Od 12. januarja.

Ogerska zlata renta 4%	101 gl. — kr.
" papirna renta 5%	92 " 60 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 105 " 50 "
" Länderbanks	106 " — "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	628 " — "
" državne železnice	265 " 50 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	196 " 25 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 128 " — "
4% " " 1860	500 " 140 " — "
Državne " " iz l. 1864	100 " 170 " — "
" " " 1864	50 " 168 " 75 "
Kreditne srečke	100 " 178 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 21 " 50 "
Rudolfove srečke	10 " 19 " 40 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	116 " — "
" Ferdinandove sev.	105 " 80 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odraslim, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,
II. " " 1885 " V, 160.
III. " prvi " 1883 " IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

(6) **Katoliška Bukvarna.**

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzjetjem

Marijaceljske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, blitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vrane, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošilja se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje huja prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročil. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostil mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpriskrbišo zahvalo, z vsem spoštovanjem vdani

Franc Jug,

(27) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborna zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživiljačoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavoból, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoje s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošilja se s pošto najmanj jeden zavoje.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se takoj
v lekarni Trnkóczy-ja
zraven rotovža v Ljubljani.